

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Razkužite ozračje!

Bolniku je treba razen primerne hrane in zdravil, ki mu jih predpiše zdravnik, v prvi vrsti čistega in svežega zraka. Brez tega ni okrevanja, ni zdravlja. Celo rastlina uvene in usahne, ako ji primanjkuje zraka in sonca. Lahko jo gojimo kakor koli, brez zdravega, svežega zraka bo shirala in propadla.

To spoznanje je vsakomur tako jasno, da ga pač ni treba posebej poudarjati in dokazovati. Tisočletna življenjska skušnja je dovolj dokazala in potrdila to neizprosno naravno pravilo. Zato je toliko bolj čudno, da tega neizbežnega naravnega zakona sodobni svet, ki se ponaša s svojim napredkom in kulturo, nikakor ne razume. Danes je ozračje čez in čez po svetu zastrupljeno kakor še morda nikoli prej. Zakon pa, ki velja za posamezni organizem, velja v isti meri za širše organizme, za države in narode.

Sramota naše dobe

Tu pa naletimo na poglavje, ki je in ostane sramota naše dobe. Na usta šegavega Ribničana je naš narod že zdavnaj povedal, da ima vsaka glava svojo pamet. To se pravi, da je družba sestavljena iz raznolikih osebnosti in je prav v tej pestrosti, v različnem gledanju in pojmovanju ter v medsebojnem tekmovalstvu življenjska zanimivost in lepota, oni življenjski čar, ki nas priklepa na življenje, če nam tudi ne gre vse po volji.

Razum bi naravno zdravemu in pametnemu človeku narekoval dolžnost, da skuša iz te pestrosti ustvariti harmonijo in tako sožitje, ki bo vsakemu poedincu omogočalo čim širši in svobodnejši razmah, ampak pri tem ne bo oviralo skupnosti, temveč jo bo pospeševalo.

Novi teoretiki

Mesto tega doživljamo ravno nasprotno. Novi teoretiki so okužili ozračje, ker so se odrekli načelu, ki bi moralo biti za ves svet vodilno, namreč: da smo vsi ljudje v prvi vrsti ljudje, potem šele zvrsti posameznih človeških inštitutov. Ponižali so človeka na nizko stopnjo živali in s tem prizadejali vsemu svetu neskončno gorja. Ta, po mnenju znanosti popolnoma zmotna podmena danes tepe male in velike, šibke in močne in bo prej ali slej nujno pokopala svoje lastne duševne očetke ter jih brezobzirno izročila poginu. Kajti ta nauk ni nič drugega kakor v hinavsko oblačilo odeta najnižja človeška strast po nadvladi, po zatiranju in izkoriščanju šibkejših v široki družini človečanske skupnosti. Zato laže in potvarja naravo, kdor hoče temu nauku s pretkanim zavijanjem dati celo znanstven nadih. Znanost je že zdavnaj ugotovila, da posebno v Evropi ni nobenih telesno izrazitih človeških zvrsti, ker je medsebojno sožitje in krvno križanje vse evropske belokožce tako pomešalo med seboj, da se prav posebne komurkolbi lastne

razlike, ki so kdaj obstojale, izginile ali se vsaj tako zabrisale, da praktično sploh ne pridejo do veljave. Značilen primer za to trditev je n. pr. Dunaj. Kdo bi tam izmed nekaj tisoč ljudi razločil po samih telesnih znakih Nemce, Angleže, Francoze, Ruse, Poljake, Čehe, Slovence, Hrvate, Srbe itd.? Saj si čisto niti posameznik sam ni na jasnem, h kateri jezikovni skupini naj se prišteva. Pa naj kdo po telesnih znakih pri nas ob Sotli loči Slovence od Hrvatov in obratno, ali pa v Banatu Hrvatov od Srbov in podobno.

Takih in podobnih primerov imamo čez in čez po Evropi več kot dovolj. Zato torej mirne duše in popolnoma stvarno lahko rečemo, da je v veliki zmoti, kdor hoče z umetnimi pregrajami ovirati skupnost. Vsak tak človek nosi vso težo odgovornosti za nedogledne posledice svoje usodne zablode.

Ne skrivajmo!

Ker pa taka zmotna ni delo posameznika, ampak vseh njegovih sodelavcev in narodov, ki jim podležejo, bo zgodovina — kakor še vedno doslej — tudi nekoč v bodočnosti poklicala te krive preroke in njih privrženice na odgovor in neizprosno terjala obračun.

Ne skrivajmo oči pred dejstvom. Današnje napetosti v svetu, prelivanja krvi, uničevanja nenadomestljivih vrednot in dragocenih dobrin je kriva blazna zamisel, da bodi ves svet urejen po enem samemu kopitu. Ker se pa seveda prostovoljno nihče ne poda v sužnost, morajo nastati odpori in spori, ki se razvijejo v krvavo klanje. Tak čas je potlej seveda kakor nalašč pripraven za najrazličnejše nizkotne podvige. Spletkarjenje, hujkanje, natoleevanje, podpihovanje in ščuvanje so današnje odlike mednarodnega prizadevanja za mir. Iz tega dela pa sesa življenjski sok skupina ljudi, ki obvladuje mednarodno vojno industrijo. Da je ta industrija lahko polno zaposlena, da se nekaj človeških zverj lahko koplje v izobilju in streže svojemu nenasitnemu pohlepu in perversnim nagnjenjem, zato morajo krvaveti milijoni ljudi. Ali ni to blaznost? Ali ni to kuga, ki grozi, da bo upropastila vse življenje, civilizacijo in kulturo?

Če je drugod tako, skušajmo vsaj doma napraviti red. Razumljivo je, da se ne moremo odreči obrambnemu oboroževanju, v katero smo zaradi splošnega položaja naravnost prisiljeni in zato moramo žeteti, da bi bilo čim popolnejše.

Kako je pri nas

Nekaj drugega pa je naša lastna miselnost, ki naj urejuje odnose doma in zlasti še v naši ožji domovini, v Sloveniji. Komaj del svoje zemlje in svojih ljudi se nam je po zadnji svetovni moriji posrečilo rešiti pod streho svobodne Jugoslavije. Pričakovali bi, da bomo to zrnce svoje posesti in peščico lastnih ljudi negovali kakor

vesten vrtnar cvetlično gredo. V resnici se dogaja ravno nasprotno od tega. Tudi pri nas je vse polno gnilobe v zraku, ki ogroža življenje našega narodnega telesa. Umetno zasejana mržnja je v polnem razmahu. Najdejo se celo ljudje, ki klečeplazijo pred marsičem, kar zreli narodi odločno zavračajo in odklanjajo kot zmotno in pogubno.

Ker pa so razmere take, je mogoča ozdravitev samo v kmetko-delavski miselnosti. Kmet je tisti, ki je v borbi z naravnimi silami in v ljubezni do grude, ki jo obdeluje, povezan z vsemi svojimi tovariši brez ozira na pleme in jezik. Delavec je spet tisti, ki ga teža dela družijo z vsemi enakimi po širšem svetu v enotni zavesti.

Ne sovraštvo, ampak kultura!

Če odklanjamo sovraštvo in mesto tega zahtevamo zmago človečanstva, s tem ne odklanjamo razlikosti kultur in ne zanikujemo narodnosti. Nasprotno! Šele v človečanstvu, ki ga zahteva kmetstvo, je mogoč razmah resničnega narodnostnega čuta in zavesti. Kajti samo v tem okviru se lahko razvijajo vse narodnosti, ne da bi katera hotela drugo zatreti ali podjarmiti.

Prav tako človečanstvo priznava raznolikost kultur, a prav kmetški človek to raznolikost in blagoslov medsebojnega oplajanja najlaže in najlepše razume. Saj ve, kako krasne uspehe doseže s križanjem in pravilnim medsebojnim oplajanjem pri raznih žitaricah, pri povrtinini, sadju, zelenjavi, cvetlicah, a tudi pri različnih živalih.

Kar velja za telesni svet, to velja tudi za duhovnega. Oba sta podvržena sličnim temeljnim zakonom. Stiki med perzijsko, asirsko, babilonsko in grško kulturo so rodili sadove, ki jih še danes občudujemo. Stiki med nemško in francosko kulturo so dali Nemcem Goetheja, krvi stiki med Germani in Slovani so dali svetu Nietzscheja.

Koliko je takih vidnih primerov, koliko pa je neopaženih, a zato nič manj blagodejnih! Kdo si jih upa tajiti? Kje je mogotec, ki bi si upal lagati tisočletjem v obraz?

Žival ali rastlina, ki se v življenju zaklene v svoj lastni rodni krog, shira v potomcih. Potomeci ljudi v preozkem krvnem sorodstvu so manjvredni, če pa se to nadaljuje, postanejo kasnejši rodovi sploh duševno in telesno nesposobni za življenje.

Kar je v ožjem krogu zlo, ne more biti v organizmu naroda odlika. Sudetski Nemci imajo za voditelja moža, ki je sin nemškega očeta in češke matere, koroški Nemci proslavljajo narodnega borca in pisatelja, ki je sin slovenskega očeta in nemške matere, Slovenci

štejemo med svoje velike kulturne ljudi barona C o j z a, ki je bil tuje krvi. Kdo more ob teh in sličnih primerih še govoriti o blagodatni pasemstvu? Največji madžarski pesnik je Srb — Petrović! In tako brez konca v vsem evropskem krogu!

Zaradi teh nespornih zgodovinskih dokazov kličemo: Proč z zablodami! Razkužimo ozračje in dovolimo zdravim naravnim silam naravno pot v blagor posameznikov in skupnosti!

Da se prepreči širjenje slinavke in parkljevke

Izda kr. banska uprava zoper to opasno bolezen pri živini strogo naredbo, ki se v glavnem glasi:

Glede na dejstvo, da se je slinavka in parkljevka ponovno vnesla v dravsko banovino s transporti živine iz sosednjih banovin, in to celo iz neokuženih srezov teh banovin, je banska uprava izdala zaradi preprečenja vnosa in razširjenja navedene kužne bolezni te-le ukrepe:

Prepovedan je vsak promet z živimi parkljarji (goveda, ovce, koze in svinje) iz okuženih in ogroženih, kakor tudi neokuženih srezov savske, dunavske, drinske in vrbaske banovine. Prepoved velja za promet z železnico, motornimi vozili, kakor tudi za vsak drug promet, izvzemši tranzitni promet v inozemstvo. Uvoz z železnico in avtomobili iz navedenih banovin v dravsko banovino bo v izjemnih primerih dovoljevala banska uprava, odsek za veterinarstvo, in sicer za vsak primer posebej in samo za živali za zakol v klavnicah, ki so za ta namen primerno urejene. Tudi način razkladanja, prevoza, klanja in desinfekcije vozil se bo predpisal za vsak primer posebej.

Transporti iz navedenih banovin, ki bi se kljub prepovedi zalotili na območju dravske banovine, se morajo takoj ustaviti in na primeren prostor, ki izključuje vsako nadaljnje širjenje te kužne bolezni, kontumacirati, kakor to določa čl. 43. zakona o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni. Kontumacirane živali mora takoj pregledati živinozdravnik. Spremljevalce je pridržati tako dolgo, dokler se temeljito ne razkužijo sami, kakor tudi njih obleka, perilo, obutev in prtljaga. Stroške za kontumaciranje oskrbovanih živali, razkuževanje in veterinarski pregled nosi lastnik živali po členu 107. navedenega zakona.

Uvoz zaklanih parkljarjev iz navedenih banovin v dravsko banovino je dovoljen samo tedaj, ako se je klanje izvršilo v javni klavnici, ki je pod stalnim veterinarskim nadzorstvom, kar mora pristojni veterinarski preglednik posebej potrditi. Načelstva srezov, ki meje na savsko banovino, naj takoj ustavijo v svojem območju vse one sejme, na katere so doslej gonili živino iz savske banovine. Prekršitve gornjih odredb se bodo kaznovale z globo od 10 do 1000 dinarjev, če pa se globa v določenem roku ne plača, z zaporom od 1 do 10 dni.

Bogata žetev

Mlatev v Banatu je v splošnem končana in se lahko sedaj približno oceni uspeh pšenične žetve. Pridelek znaša v Banatu povprečno 12 do 13 met. stotov na katastrskem oralu, hektolirska teža pa 79 do 80 kg, ter je letošnja žetev napram lanski kvantitativno približno za 4 do 5 met. stotov boljša. V mnogih krajih so se pojavili požari, ki so uničili velike količine pšenice. Tako je v Zablju pogorel kmetu Čurčiču ves pridelek pšenice z 12 kat. oralov z mlatilnico vred ter je škode nad 80.000 din. Nadalje je pogorelo v Kufšu inž. Josipu Güntherju več stogov pšenice v vrednosti nad 200.000 din. Prav tako je na veleposessu Djoke Djundjerskega pogorelo več stogov pšenice in razen tega tudi nekaj mlatilnic ter je škode okoli 300.000 din.

Občni zbor Kmetijske družbe

Okrog enajst tisoč slovenskih kmetov je v nedeljo svoji najstarejši gospodarski organizaciji izreklo popolno zaupanje in odobrilo njeno delovanje

V dvorani Kmetijske družbe v Ljubljani se je v nedeljo vršil občni zbor, ki je pokazal in dokazal, da je slovenski kmet mnogo bolj zrel, nego si nekateri mislijo in želijo. Naj nam bo dovoljeno zlasti naglasiti, da so slovenski kmetje zlasti odločno odklonili strankarstvo v gospodarstvu in gospodarskih vprašanjih, ker pravilno umevajo že zdavnaj dognano dejstvo, da strankarska politika samo ovira uspešen razvoj gospodarskih ustanov in organizacij ter gospodarskega dela sploh. Nedeljski občni zbor pomeni zato v razvoju slovenskega kmetijstva in pa zlasti v zgodovini Kmetijske družbe važen mejnik, ob katerem upamo, da je konec vseh tistih neugodnih, za družbo in kmetijstvo sovražnih pojavov, ki so ovirali in v veliki meri sploh onemogočali vsako smotno delo.

Občni zbor je otvoril in vodil za družbo prezasluzni in večletni predsednik g. O. Detela. Na njegov predlog so bile sprejete pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, kraljevskemu namestništvu in kmetijskemu ministru. Po predsednikovi ugotovitvi, kako je preteklo poslovno leto, ki je bilo eno najhujših, vendar dokazuje, da je družba na pravi poti, je bilo prečitano

revizijsko poročilo

revizorja Zveze slovenskih zadrug, v kateri je vključena zadruga Kmetijska družba. Revizor g. Rožet predlaga v svojem poročilu nekatere manjše reforme.

V vsem svojem blagovnem prometu izkazuje centrala letos prebitek 437.000 din nasproti 4000 din v lanskem letu. Glede letakov, ki so jih razpošiljali letos januarja članom Kmetijske družbe iz Ljubljane, ugotavlja revizijsko poročilo, da so vse navedbe v teh letakih brez vsake podlage in zlobno izmišljene. Družba je v preteklem poslovnem letu odplačala vsa posojila in dolgove pri bankah in bo tako prihranila že samo na obrestih nad 100.000 din. Naposled predlaga revizijsko poročilo, naj se plače nameščencem na novo urede, ker so po zadnjem znižanju odločno prenzike.

Poročilo glavnega odbora,

ki ga je podal družbin ravnatelj g. inž. Ferline, naglašja, da se kljub vsem oviram poslovno leto 1937. lahko imenuje doba notranje konsolidacije zadruge.

Že na lanskem obnem zboru je glavni odbor v svojem poročilu naglasil, da sta za konstruktivno gospodarsko delo neobhodno potrebna mir v poslovanju in zaupanje članstva. V preteklem poslovnem letu pa ni imela Kmetijska družba niti dneva za mirno delo. Kar se je zgodilo, je po eni strani kolikor toliko skušalo izpodkopati zaupanje v članstvu, po drugi pa je doseglo to, da Kmetijska družba dalje časa ni mogla svobodno razpolagati s svojim imetjem, hkrati so še kreditorji odpovedali kredite ali zahtevali vknjižbe na nepremičnine. S tem je bilo onemogočeno skoro vse poslovanje in je zaradi tega družba utrpela veliko izgubo. Neki sindikat je poprej dobavljal blago na odprt račun, zdaj pa je zahteval takojšnje plačilo. Na drugi strani pa je bila s tem povzročena Kmetijski družbi velika škoda, kajti izgubila je mnogo kupcev. Dobavitelji so zaradi omenjenega koraka začeli sumiti v kreditno sposobnost Kmetijske družbe in so začeli blago, ki so ga poprej prodajali izključno preko Kmetijske družbe, prodajati trgovcem. S tem so prizadeli tudi vsi kmetovalci, ki so morali za razno blago plačevati mnogo višje cene, zadržni ideji pa je bil s tem zadan najhujši udaroc.

Kljub vsemu temu pa beleži Kmetijska družba tudi v tem letu lep napredek, tako da se lahko reče, da je Kmetijska družba po vseh preizkušnjah, ki jih je častno prestala, na poti v boljše bodočnost.

V svrhu finančne konsolidacije je družba prodala svojo hišo v Tavčarjevi ulici, a namesto te kupila drugo v Fügnerjevi ulici. S presežkom je odplačala dolgove in se tako rešila ogromnih obresti, obenem pa dobila potreben obratni kapital. Najvažnejše pa je vsekakor avtoritativno priznanje pravnega stanja Kmetijske družbe, ki je zdaj razčiščeno in nesporno, tako da more Kmetijska družba zdaj spet svobodno dihati. Kmetijska družba je baš v preteklem letu pokazala, da tudi brez tuje pomoči lahko koristno posluje.

Za verifikacijski odbor

je poročal poslanec Mravlje. Zastopalo je 72 delegatov prav toliko podružnic s 3425 glasovi. Tri pooblastila je odbor odklonil kot nepravilna. Da je pri tem postopal prav in po predpisu družbenih pravil ter v duhu velikanske večine združnikov, je pokazal sam občni zbor, ki je odločno odklonil poskus meščansko-šolskega učitelja iz Črnomlja, g. Karla Štrbenka, da bi prenesel gospodarski razgovor na politično polje.

Kratka debata

se je razvila za tem poročilom in dokazala, da Kmetijska družba ni in ne more postati torišče strastnega političnega dnevnika. G. Štrbenku je občni zbor kljub temu, da ni bil delegat, in kakor je pozneje ugotovljeno, tudi ne član, dovolil besedo, kar je skušal ta gospod izkoristiti za delo in početje, ki niti ni spadalo k stvari niti sploh ne v interesni okvir Kmetijske družbe same. Stvarni in duhoviti zavrnitvi takega poskusa g. min. v pok. in senatorja Ivana Puelja so navzočni pritrdili z burnim ploskanjem, debata pa je prešla na stvarno polje in se sukala poslej na zavidanja vredni stvarni višini ter vseskozi izpričevala ton dostojne zrelosti. Posegli so vanjo zlasti delegatje: Kreft od Sv. Jurja, Ažman iz Lesc, dr. Kovačič iz Maribora, Blaž z Ježice in bivši moravški župan Tóme.

Za nadzorni odbor

je po končani debati podal poročilo inž. Terzen iz Ruš in je v njem podčrtaval izvršene reforme ter pojasnil, da izkazana izguba ni stvarna izguba, nego zbir obveznih odpisov, prenos izgub iz prejšnjih let in posledica izdatkov, nastalih zaradi znanih okoliščin. Da se ta izguba ne bi vlekla iz leta v leto, je predlagal nadzorni odbor, da se krije z odpisom pri rezervnem fondu.

Predlog je bil odobren z vsemi proti trem glasovom in obenem izrečena razrešnica glavnemu, izvršnemu in nadzornemu odboru.

Važna resolucija

Na predlog delagata g. Lovra Petovarja je bila soglasno sprejeta tale resolucija:

1. Vsako leto se pojavljajo elementarne nezgode, ki povzročajo milijonske in milijonske škode ter mečejo tisoče in tisoče kmetijskih družin v pomanjkanje in gladovanje. Zato se pozivajo odločilni činitelji, da uveljavijo zakonito predvideno zavarovanje zoper točo tudi v dravski banovini, kakor je to že z velikim uspehom uvedeno v nekaterih drugih banovinah.

2. Položaj našega kmeta je tak, da največkrat v primeru bolezni njegove živine ne zmore visokih stroškov za zdravljenje, kar povzroča v

narodnem gospodarstvu milijonske škode. Zaradi tega zahtevamo, da odločilni činitelji uvedejo brezplačno ambulantno zdravljenje živine pri kmetu.

3. Kmet rabi, pa naj si bo vinogradnik ali sadjar ali hmeljar, z vsakim letom več galice in drugih kemičnih zaščitnih sredstev, v borbi proti raznim boleznim, ki pa so v razmerju s cenami teh pridelkov mnogo predraga. Pozivamo odločilne činitelje, da poskrbijo s carinsko politiko in intervencijo pri domači industriji za primerno pocenitev teh predmetov.

4. Zahteva se, da se izvede starostno zavarovanje kmetijskega ljudstva, kar bo najjačje vplivalo na priklenitev kmetijskega ljudstva na rodno grudo.

5. Letos se je hvalevredno z javnimi sredstvi podprlo slovensko združništvo, vendar pa je bil te podpore deležen le en del zadrug. Mi zahtevamo pravično podporo celokupnega slovenskega združništva, kakor mora tudi sleherni slovenski davkoplačevalec prispevati h kritju bremen takih javnih podpor.

6. Lovski zakon vse preveč ščiti največjega škodljivca vseh kmetijskih panog, to je zajca. Vsi dohodki občin, katere imajo te iz lova, niso v prav nobenem razmerju s škodo, ki jo zajec povzroči. Zaradi tega zahtevamo spremembo lovskega zakona v smislu popolnega uničenja zajca.

Slučajnosti in zaupnica

Glede na namigavanja nedelagata g. učitelja Štrbenka se je pri slučajnostih oglašil k besedi tudi ravnatelj ekonoma in podpredsednik Kmetijske družbe g. Soršak. Prav za prav pri stvari ni bilo niti treba pojasnil, ker je »afera« itak znana. Vsa afera sloni na tako imenovani spletki, ki jo je uprizoril na pobudo nasprotnikov Kmetijske družbe neki bivši uradnik družbe, ki je bil odpuščen. S pomočjo neke uradnice »Ekonomac« je izvedel za nekatere poslovne tajnosti, iz katerih je skušal po vsej sili napraviti veliko »afero«. Govorilo in pisalo se je o poneverbah. Sledila je aretacija g. Soršaka, razna zasliševanja in podobno. Vsa reč pa se je končala s tem, da je sodišče odredilo izpust g. Soršaka. Zoper klevetnike je g. Soršak vložil tožbo in bodo tako imeli pred sodiščem priliko, da dokažejo svojo resničnost.

V odgovor na tako nizkotno početje je občni zbor soglasno izrekel g. Soršaku zaupnico.

Kmetijska družba in Kmetijska zbornica

Delegat g. Nejedli je sprožil vprašanje razmerja med Kmetijsko družbo in Kmetijsko zbornico. Ugotovil je, da od Kmetijske zbornice kmetje nimajo druge koristi, kakor da morajo plačevati pet odstotno doklado. Zahteval je, naj Kmetijska družba delegira v Kmetijsko zbornico človeka, ki bo znal energično nastopiti v zaščito interesov kmečkega ljudstva. Ravnatelj Kmetijske družbe je glede na to pojasnil, da je banska uprava odrekla Kmetijski družbi pravico do delegata v Kmetijski zbornici. Pritožbo proti temu odloku je kmetijsko ministrstvo zavrnilo.

Ko je predsednik g. Detela po triurnem trajanju zaključil občni zbor, so se delegatje razhajali v prepričanju, da je Kmetijska družba prav v tem vihnem letu dokazala svojo življenjsko žilavost in sposobnost. Slovenski kmet se bo odslej s toliko večjo vnemo oklenil svoje največje in najstarejše gospodarske organizacije, ker se je prepiral:

1. da je Kmetijska družba res kmetijska gospodarska ustanova in da v njej v svojo korist odločajo izključno le kmetje sami;

2. da je Kmetijska družba iz vseh bojov izšla kot zmagovalka in je svoje stanje v tem skrajno neugodnem položaju celo izboljšala.

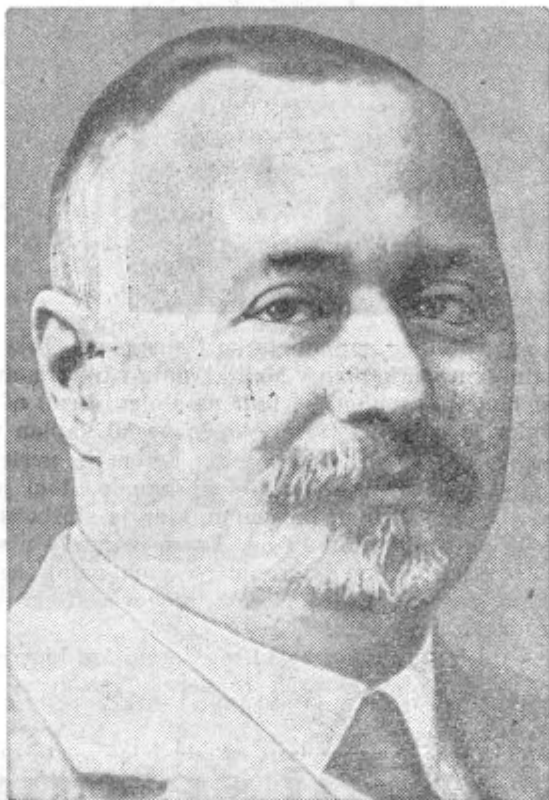
Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajte zaščito. Kmetjski list!

Doma in drugod

Deset let po Radičevi smrti

V ponedeljek 8. t. m. je minilo deset let, odkar je izdihnil jugoslovanski apostol in mučenik kmetijske misli, nesmrtni in nenadomestljivi Stjepan Radić.

Zalostne politične razmere, ki so vladale tedaj v naši državi, so nam vsem še živo v spominu. In tragikomedija usode je, da si je roka besnečega fanatika izbrala za morilsko žrtev vprav St. Radića, ki si je najbolj prizadeval in tudi največ žrtvoval za to, da bi se te razmere

popravile in uredile, da bi v Jugoslaviji res vsi državljani brez razlike na vero in jezik dobili svoj udoben dom.

Kakor pravi apostol je hodil po Hrvatskem iz kraja v kraj in budil ter oznanjal svoj kmetjski nauk. Poloval je po svetu, proučeval, izpopolnjeval in neumorno gradil stavbo kmetijske zamisli, stavbo, ki naj bi dala vsej družbi novo in pravičnejšo obliko in ureditev na podlagi preproste, toda edino nesporne resnice, da je kmetjsko delo temelj vsakega drugega dela in napredka ter tako dejansko temelj življenja v organizirani človeški družbi.

Po njegovi smrti je šel razvoj pač v drugačno smer nego si jo je želel veliki pokojnik in z njim vsi, ki so se oklepali njegovega nauka. Bes političnih strasti je prisilil blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, da je vzel vso težo vodstva in ohranitve države v svoje roke. In ko je že vse kazalo, da se mu bodo naporu posrečili ter da bo ostal tudi v tej veliki, čeprav nekrvavi borbi zmagovalac, je tudi njemu zločinska roka pretrgala nit življenja.

Danes po desetih letih smo še vedno tam, kjer smo bili, ko so Radića objele smrtne sence. Vse muke in naporu doslej niso mogli roditi vidnih sadov, vsaj ne takih, kakor si jih narod želi in kakršni bi bili naši državi tako zelo potrebni. Kakor morda še nikdar doslej, pogrešamo danes St. Radića, idealista in človekoljuba, umetnika v politiki, ki bi znal družiti in spajati kakor on.

Poleg tega se je položaj v svetu izza Radičeve smrti bistveno spremenil. Mnoga načela so po nekaterih državah padla. Mesto nauka o človečanstvu, ki edini lahko prinese pomirjenje in nekaj jasnosti v današnjo zmedo, je zavladalo marsikje malikovanje surove sile, ki pač nikomur ne more prinesiti rešitve. Tako vidimo, da trepeče svet v blazni oboroževalni tekmi in si pri-

pravlja z vedno bolj mrzlično naglico trenutek, ki naj dvatisočletno evropsko civilizacijo in kulturo potopi v potokih krvi in ju uduši v oblakih dima granat in bomb.

Strašna perspektiva, ki toliko bolj vzbuja v nas hrepenenje po jasnem in močnem stvariteljskem duhu, kakršen je bil pokojni Radić. Vemo, da so taki duševni velikani redek dar usode. Utrinjajo se človeštvu kakor zvezde vodnice. Zato pa tudi želimo, da ne bi ob desetletnici smrti tega velikega kmetijskega in narodnega buditelja ostalo samo pri paradnih proslavah njegovega spomina in dela. Skrajni čas bi bil, da obnovimo in poživimo njegovega duha, njegovo delo, njegove ideje in tudi njegov politični koncept. To bi bila edino primerna in tudi edino resnična proslava tega velikana. Samo na tak način bi se mu narod pravilno oddolžil za vse, kar je Radić prestal, a samo na tak način bi narod tudi sebi zagotovil boljšo bodočnost, ki si jo vsi želimo in toliko govorimo o njej.

Nevredno velikega moža in njegovega spomina bi bilo, ko bi samo licemersko tarnali, kako ga pogrešamo. Preden je odšel, nam je zapustil bogato zakladnico svojega dela. Naloga vseh, ki so ji najbližje in ki nosijo njen pečat, je zato danes, da to zakladnico odpro in stopijo z njo pred narod, pa ne morda v paradi in proslavi, ampak z resnim in motrnim delom, ki naj nam prinese odrešenje v smislu Radičevih idej.

Opozicijski seslanek

v Beogradu je podrobno pripravljen. Dr. Vladimír Maček pride v Beograd prihodnjo nedeljo 14. avgusta s popoldanskim brzovlakom. Od vodstva SDK ga bodo spremljali dr. Juraj Šutej, inž. Avgust Košutić in Večeslav Vilder, ki se je te dni vrnil iz Prage, kjer se je nekaj tednov zadrževal.

Okrog volitev

Med narodom se mnogo šušlja o bodočih državnozborskih volitvah. Nihče prav ne ve, kdaj bodo razpisane. Razni ministri so podajali na shodih JRZ nasprotujoče si izjave glede razpisa volitev. Izgleda, da je res težko reči in vnaprej določiti dan volitev.

Peter Živković

predsednik JNS, je prispel v Slovenijo, kjer bo ostal nekaj časa na oddihu. V Sloveniji se nahaja tudi že g. Jovo Banjanin, zamenik kr. namestnika.

Lepa prireditev

Nacionalna kmetjsko-delavska mladina iz ko-njiškega okraja je priredila v nedeljo 7. avgusta krasno proslavo 20letnice obstoja kraljevine Jugoslavije. Prireditve je pokazala silo in voljo organizacije mladinskih organizacij JNS, ki je ves srez vzvalovila in do poslednje gorske kočice zanesla nacionalno in socialno kmetjsko zavest.

Obračun

»Hrvatski dnevnik«, glasilo dr. Mačka, je končno le povedalo, kaj misli o raznih kritikastrih in političnih zaplotnikih, ki so pričeli zadnje čase napadati vodstvo dr. Mačkove fronte in njegovo politiko. Posebno ostro je »Hrvatski dnevnik« zavrnil frankovca dr. Mirka Košutića, ki mu dajo potuho in vzdržujejo tednik »Nezavisnost« oni politični krogi, ki niso mogli privabiti dr. Mačka v njihove vrste. V skupini ner-gačev se nahaja tudi mladi Vladko Radić in prof. Maštrović, ki jima plačujejo tedenska gla-sila in ju podpirajo isti politični krogi kot fran-kovce. Tudi to skupino je dr. Mačkov dnevnik

krepeko zavrnil in razkril njeno prozorno najemniško delovanje. »Hrvatski dnevnik« pravi, da obstoji med Hrvati samo ena stranka, in sicer HSS. »Vse druge hrvatske stranke in politične skupine so med Hrvati likvidirale že pred desetimi leti. Pozneje so nekateri posamezniki, kakor prof. Maistrović, res poskušali snovati neke svoje politične grupe. Pogajali so se tudi z raznimi predstavniki raznih vlad, toda do danes niso še nikjer poskusili pokazati svojo moč pri kakih volitvah. Danes imajo ti ljudje med seboj krožke, o katerih zve javnost samo po časopisnih poročilih ali pa radi razgovorov z gotovimi političnimi krogi. Njihova vloga je vidna do zdaj samo po napadih na dr. Mačka in njegove sodelavce. Nekateri so pri teh napadih odkriti, drugi zopet napadajo dr. Mačka na prikrit in indirektn način. Med obema skupinama pa ni bistvene razlike. Prav tako je tudi ni glede njihove moči, ker se lahko vsi skupaj zberejo v malo večji dvorani. Bilo bi mogoče primerno, če bi se vsi ti elementi enkrat zbrali, da bi jih lahko prešteli in vse skupaj pokopali. Za njimi ne bi jokali noben pravi hrvatski rodoljub.«

Časni občan

Kakor poroča »Jutro«, bo — oziroma je bil objavljen sklep nekaj sto občin dravske banovine, ki so imenovala ministra dr. A. Korošca za svojega častnega člana. Gospodu dr. Korošču bodo ta imenovanja izročena na enotnih diplomskih formularjih, povezanih v zvezke po posameznih okrajih.

Tabor z dvema smrtnima nesrečama

Pri Dobrem polju blizu Brezij se je v nedeljo primerila huda avtomobilska nesreča. Iz Kamnika je Hočevarjev tovorni avto peljal na tabor na Brezje 26 oseb iz Podgorja v komendski občini. Neki osebni avto je hotel prehiteti tovornega, ki je vozil ob robu ceste. Pri tem se je zadel vanj in ga z vsemi potniki vred prevrnil v globok obcestni jarek. Trije potniki so hudo ranjeni, dva lažje. 28letni posestnikov sin Franc Grošelj iz Podgorja pa se je pri tem smrtno ponesrečil.

Druga smrtna nesreča se je pripetila isti dan popoldne, ko so gasilci s tabora na Brezjah korakali proti Mošnjam. Tedaj je pridrvel mimo neznan avto in podrl 28letnega delavca Andreja Brinška s Spodnjega Otoka, ki je obležal s hudo poškodovano glavo nezavesten na cesti. Sicer so ponesrečenca z reševalnim avtom takoj prepeljali v ljubljansko bolnico, vendar je bila vsaka zdravniška pomoč zaman in je Brinšek v bolnici kmalu podlegel poškodbam.

Izvoz živine v Italijo

Po zgledu Nemčije namerava Italija centralizirati prodajo goveje živine na svojih sejnih, in sicer na Reki. V zvezi s tem bi se morala pričeti te dni pogajanja med Jugoslavijo in Italijo glede centralizacije prodaje naše živine v Italijo. V ta namen sta odpotovala na Reko upravnik zavoda za pospeševanje zunanje trgovine Petrovič ter šef odseka za kontrolo izvoza živine in živilskih proizvodov Grčić.

Vojne grozote

V kitajsko-japonski vojni je bilo doslej izvršenih 2472 japonskih letalskih napadov. Teh napadov se je udeležilo 16.710 bombnikov, ki so vrgli 33.192 bomb. Število bombnikov je razumeli tako, da so bombniki v celoti napravili 16.710 poletov.

Pri teh napadih je bilo ubitih od bomb 16.532 oseb, ranjenih pa 12.752. Skoraj vsaka bomba je potemtakem ubila eno osebo ali jo ranila.

V teh številkah pa ni navedena strašna materialna škoda, ki so jo napravile bombe.

To je nepotvorjena slika drevesa, ki je na evropskem gnoju poglajlo svoje strupene korenine in danes zastruplja svet.

Župnik Avsec — zlatomašnik

Leška fara in njeno prebivalstvo je doživelo v nedeljo velik in lep praznik, ki se le bolj redko dogaja.

Skoraj 50 let je minilo, odkar se je vršil v Lescah podoben jubilej, ko je pel svojo zlato mašo pokojni takratni župnik Friderik Hudovernik. V nedeljo se je to zopet ponovilo, ko je praznoval zlatomašniški jubilej sedanji župnik g. Avsec Franc. Rodil se je v prijazni Gotni vasi na Dolenjskem iz prave kmetske korenine. Kot nadarjenega dečka ga je oče poslal v šolo; vzljubil je duhovski stan in zapel svojo novo mašo

5. avgusta 1888. v Šmihelu na Dolenjskem. Tako je nato postal kaplan v Metliki, nato v Škocijanu, od tam v Trebnjem — tudi na Dolenjskem, odkoder je odšel na Gorenjsko in postal kaplan v Radovljici, to pa le eno leto. Potem je postal župnik v Brusnicah na Dolenjskem, od tam je odšel v St. Jurij pod Kumom, kjer je služboval kot župni upravitelj 19 let. Tu se je začelo njegovo gospodarsko delovanje na vseh poljih narodnega gospodarstva. Mejniki njegovega dela so še danes tam vidni.

Od tam je odšel zopet na Gorenjsko, kjer je postal župnik v Lescah in dočakal sedaj svoj zlatomašniški jubilej.

Ves čas njegovega bivanja v Lescah ga je vodila izredna skromnost. Vedno se je zavedal, da je izšel iz prave kmetske hiše, katera ne ljubi šumnih prireditev, pač pa le delo, katerega se je poprijel v prostem času kot pravi Kristusov namestnik, ki socialno globoko čuteč vrši svojo izročeno mu oblast.

Pri tem se tudi vedno zaveda, da je le delo trajno, čeprav največkrat trenutno ne pride do veljave. Kot župnik v Lescah se je udeleževal v stavbenem odboru gradbe nove šole v Lescah, bil eden najboljših članov tega odbora in desna roka takratnega župana Ažmana, ki sta izvršila veliko delo za našo mladino, ki pa žal ni še prišlo do priznanja. V tem času je tudi izvršil novo streho na veliki cerkvi v Lescah z opeko bobrovec (to pa brez obremenitve občanov, ker mu je priskočil na pomoč takratni ban doktor Marušič).

Kot dušni pastir se drži strogo nevtralnega, vsakomur enako deleč tolažbo brez ozira na dnevno politiko. V cerkvi ne priporoča ne tega ne onega lista. Dasi bolehen, služi vsako nedeljo dve maši, da ustreže svojim faranom. Je do skrajnosti skromen, odklanja vsak blesk. Celo zlatomašniški jubilej je hotel praznovati le v ožjem domačem krogu. Ker pa je vsa fara želela, se je vršila skoraj po 50 letih, odkar je bil zlatomašnik pokojni Friderik Hudovernik v Lescah, lepa slovesnost, ki je neizbežno zapustila najlepše vtise.

Naj nam naš slavljenec dovoli, da mu ob tem lepem in izrednem življenjskem jubileju izrečemo vsi toplo in iskreno željo, da naj bi bil po tako zvestem in uspešnem, Bogu in narodu nesebično posvečenem delovanju večer življenja med nami prijeten in sončen. Želimo mu, da bi v zdravju in vedrini svoje lepe duše v naši sredi dočakal še biserno mašo in tako v venec svojih del nanizal še lepo vrsto dragocenih biserov.

Na mnoga srečna leta, gospod zlatomašnik!

Kaj se godi po svetu

Češkoslovaška

je v Evropi in svetu še vedno predmet največjega zanimanja.

Kakor je bilo že uradno objavljeno, je min. predsednik dr. Hodža povabil finančnega ministra dr. Kalfusa za torek na posvetovanje o pro-

Hitlerjev zaupnik, stotnik W i e d e m a n n

računskih zadevah, o finančni in gospodarski strani narodnostnega problema, kakor tudi o določitvi stroškov za izvedbo narodnostnega proporca državnih nameštencev v prihodnjem proračunu. Temu posvetovanju bo sledila nato konferenca finančnega ministra z zastopniki sudetsko-nemške stranke o gospodarski in finančni strani novega narodnostnega razmerja.

Kakor se čuje, bo min. predsednik dr. Hodža stopil že v pričetku tedna v stik z odborom še-

storice koalicijskih strank, ki je sodeloval pri sestavi jezikovnega zakona, narodnostnega statuta in reforme samoupravnih korporacij, da določi z njim način nadaljnjih pogajanj.

Vodstvo nemške socialno-demokratske stranke za sudetsko ozemlje izda v kratkem spomenico s temile zahtevami:

1. V zvezi z uveljavljanjem nameravanega narodnostnega statuta zahteva nemška socialno-demokratska stranka sudetskega okrožja popolno jamstvo, da se bo v državni upravi ohranilo načelo proporca med narodnostnimi skupinami v javnosti in personalni politiki. To pomeni, da se imajo v državno službo sprejemati tudi pripadniki narodnih manjšin po ustrezajočem odstotku prebivalstva, kar naj velja tudi za sodelovanje pri javnih delih.

2. V vprašanju rabe materinskega jezika zahteva nemška socialno-demokratska stranka popolno jezikovno enakopravnost v državni upravi, kakor tudi v državni in samoupravni zakonodaji.

3. Nemška socialno-demokratska stranka zahteva, da dobe narodne manjšine avtonomijo največjega obsega na področju gospodarstva, socialnega skrbstva in prosvete. Ta avtonomija ne sme biti v nasprotju s celoto, temveč mora biti v skladu s potrebami državne politike ter gospodarske in socialne zakonodaje.

4. Nemška socialno-demokratska stranka zahteva, naj se ob priliki reforme državne uprave v Češkoslovaški zagotovi nedotakljivost osebnih svoboščin in državljskih pravic, in sicer enako za vse narodnostne skupine v najširšem obsegu.

Značilno je, da angleški lord sploh ne razume češkoslovaškega vprašanja, če trdi, da je korenina vsega zla v gospodarski krizi in da se ljudje zanimajo za politiko samo zavoljo gospodarske stiske.

To branjevsko stališče (če ga mu seveda ni svetovni tisk hote ali nehote samo podtaknil) je sicer značilno, vendar za češkoslovaško vprašanje popolnoma brez pomena. To vprašanje je namreč obstajalo že zdavnaj pred krizo, kar prav gotovo tudi Čehom ni ostalo neznano.

V Španiji

Težišče sedanjih bojov je na fronti pri Ebru, kjer so Francove čete podvzele v zadnjih dneh srdite napade na raznih mestih, ki pa so bili vsi odbiti. Najhujši boji so bili severno od Fayona, kjer je Francova pehota napadla po topniškem ognju in letalskem bombardiranju tri važne gorske višine. Izgube Francovih čet so bile izredno velike.

Te dni je bila velika letalska bitka nad Moro de Ebro, kjer se je spopadlo 21 republikanskih letal s 40 Francovimi letali. Dve Francovi letali sta bili sestreljeni, dve drugi pa sta morali pristati za črto republikanskih čet.

Rasna mrzlica v Italiji

Nedavno dnevno povelje fašistične stranke odreja, da morajo vse univerze in visokošolske organizacije posvetiti posebno pažno ravnemu vprašanju. Židje se morajo na vseh univerzah izločiti iz akademskih organizacij in postopoma iz univerz sploh, zlasti medicinskih fakultet.

Italijanski prosvetni minister Dino Alfieri je v skladu s tem duhom ustavil montfordski »Cerkveni list« z motivacijo, da se bavi premalo z verskimi in vse preveč s političnimi vprašanji. Ustavitev je nasledek sporov med fašizmom in cerkvijo radi rasne teorije. »Regime Fascista« pozdravlja z navdušenjem ta ukrep in pravi: »Fašizem ne pozna nobenih mej in ovir, kadar se bori za italijanski narod in kulturo, saj je že l. 1921. dosegel zmago nad klerikalci, komunisti in demokrati. Nikakor ne verujemo zato, da bi se papež identificiral s Katoliško akcijo, ki se po konkordatu ne bi smela ukvarjati s politiko, še manj z ono v Franciji, katere posamezni člani stoje ob strani španskih boljševikov in morilcev duhovnikov.«

Poleg tega so že izdani ukrepi, med katerimi prvi zadevajo zdravnike. Poslej Židje v Italiji sploh ne bodo mogli dobiti zdravniške diplome. Vsi židovski asistenti na klinikah so odstranjeni, le židovski profesorji ostanejo začasno še na klinikah, toda novi se ne bodo več sprejemali. Vsi Židje, ki so se kot emigranti priselili iz Nemčije, bodo brez pardona izgnani. Njihovo število znaša okoli 50 do 60 tisoč. Največ jih je v Rimu, Milanu in Trstu. Pokristjanjevanje Židov, ki v zadnjem času v množicah prestopajo v katoličanstvo, Italija ne bo upoštevala in priznavala.

Japonsko-ruski spori

Borbe pri Čangkufengu se še niso polegale. Po japonskih poročilih je prišlo na več krajih tudi do bajonetnih naskokov, a pri Šaočaopingu je močno sodelovala v bojih tudi artilerija.

Okrog 100 ruskih letal je nedavno bombardiralo hrib Čangkufeng. Rusi so bombardirali tudi železniško postajo Koi.

Baje je Japonska predložila Rusiji svoje »miroljubne« pogoje, po katerih bi bilo mogoče brez krvi rešiti ta spor. Kakšni so ti pogoji je najbolj razvidno iz ruske izjave, ki pravi, da Rusija nikomur ne odstopi niti pedi svoje zemlje.

Na kitajskem bojišču

so poplave, ki jih je povzročilo deževje v porečju reke Jangce, onemogočile Japoncem nadaljnje prodiranje proti Hankovu.

V zadnjih dneh so se razvili južno od Kiangang vroči boji. Kitajske čete so se umaknile do pogorja Kulinga, kjer so se utrdile. V protiofenzivi med mestoma Kukov in Pengce so Kitajci osvojili pet utrdb. Kitajski letalci so zadnje čase na Jangceju potopili štiri japonske bojne ladje.

Maribor slavi 20letnico Jugoslavije

V nedeljo, dne 14. t. m. se vrše v Mariboru velike slovesnosti v proslavo 20letnega obstoja naše drage Jugoslavije. Prireditev bo kulturna in nacionalna manifestacija, ki naj na tej naši najobčutljivejši točki pokaže domovini in svetu, da smo Slovenci na življenje in smrt združeni in povezani z Jugoslavijo.

Ob tej priliki se s hvaležnostjo in ponosom spominjamo junaka, našega borca generala Maistra, ki je s svojo odločno neustrašenostjo in z izredno, sugestivno organizacijsko sposobnostjo pač največ pripomogel k temu, da je naš Maribor postal in ostal v resnici naš. Ob proslavi 20letnice se bodo zbrali v Mariboru še živi njegovi borci, se bodo poklonili njegovemu spominu in prisegli zvestobo idealom, za katere so nekoč trpeli in krvaveli.

Proslava 20letnice Jugoslavije je strogo nadstrankarska in naj se je udeleži od blizu in daleč vsak, kdor le more, brez razlike na mišljenje in stan.

Slovenci, pokažimo ta dan, da nas v osnovnem vprašanju, v vprašanju našega obstoja, družita enotna volja in hotenje.

Vse, ki potujejo z železnico v Maribor, opozarjamo, da je dovoljena četrtinska voznina od 12. t. m. dalje za pot tjakaj, za povratek pa velja ta olajšava do 20. t. m. Kdor torej le količkaj more, naj za nedeljo 14. t. m. odloži vse druge brige in naj pohiti naravnost v Maribor, da tam utrdi svojo vero v Jugoslavijo! Pokažimo, da nas različnost gledanja na razna druga vprašanja ne more toliko razdvojiti, da ne bi znali v odločilnem trenutku zaklicati vsem in vsakomur: **Tu smo in tu ostanemo!**

Mladina na vasi

Kmetijski fantje in dekleta v Maribor!

V nedeljo, 14. avgusta t. l. se bo vršil v Mariboru velik

narodni tabor v proslavo 20letnice našega osvobodjenja in ustanovitve lastne države Jugoslavije.

Tega tabora se bodo udeležila vsa društva in organizacije in tudi naša Zveza kmetijskih fantov in deklet. Pozivamo vsa Društva kmetijskih fantov in deklet, da se udeležijo mariborske proslave v čim večjem številu. Kot smo že javili v okrožnici, se bomo udeležili povorke in sicer fantje s kosami, dekleta z grabljami. Zbirališče za člane naših društev je v Koroščevi ulici med gimnazijo in učiteljskim. Od tam se uvrstimo v povorko. Naša Zveza pojde na čelo kmetijske skupine.

Za vsakega člana in članico je dolžnost, da se narodnega tabora udeleži! S tem bomo pokazali silo in moč naše organizacije in izpričali svojo narodno in državljansko zavednost! Ker je še nekaj časa za prijavo, še vneto agitirajte med našimi člani.

V kratkem bo Zveza razposlala še končno okrožnico z navodili in voznim redom!

Zavedajmo se, da je udeležba narodnega tabora v Mariboru naša dolžnost!

Zakaj taka razlika?

Sedaj v poletnih mesecih si nekateri — seveda iz vrst takojmenovane »višje družbe« — privoščijo največjih luksuznih dobrot. Za kmetijskega človeka pa je samo misliti na kaj takega skoraj greh. Toda ni več srednji vek, da bi bilo za nas vse tako nedostopno samo — delo ne!

Sedaj je nekako sezona za izlete in podobna romanja. Kmetijski človek si vsega tega ne more privoščiti. Včasih ne more na to niti misliti, ko ga pa tare nešteto drugih skrbi. Kako bo plačeval davke, ki so vedno v zaostanku, zavarovalnino ter razne druge dajatve. Ni čudno, da ga ob skrbeh in takih mislih mine veselje do vsega, čeprav je včasih — tudi dobro.

Toda, ali res mora biti tako? Ne! Fantje in dekleta, od nas zavisi izboljšanje naše vasi in s tem našega življenja.

Zaman se trudijo nekateri ljudje, ki jih seveda tudi na vasi ne manjka, da bi nas odvrnili od našega kmetijsko-mladinskega dela. Motijo se, če tako mislijo, kajti nas fantov in deklet, ki smo neustrašljivi, take in podobne reči ne motijo, pa čeprav nas tudi blatijo po dnevnem časopisu. Vsak kmetijski fant in dekle pač lahko spozna, kako težko nas gledajo, ko resnično in pravilno uresničujemo svoj kmetijsko-mladinski program za preporod naše vasi!

Ko pišem o razliki, bi tisti, ki o nas tako lepo mislijo, menda radi imeli še — večjo. Še to kar je — ni dovolj?

Če pomislimo in primerjamo kmetijski stan z drugimi, vidimo, da se mu najslabše godi. Ni denarja za najpotrebnejše orodje in stroje pri gospodarstvu. Čemu potem govorjenje in pisanje o naprednem kmetijstvu, ko niti najpotrebnejšega ni? Iz zraka se to ne dá dobiti! Pomoči in rešitve iz teklejšega položaja pa ni od nikoder.

Ni drugače, fantje in dekleta, kakor da se z vso resnostjo poprimemo dela sami v naših organizacijah in v njih vsestransko delujemo na izobraževalnem in vzgojnem polju, da bodo zrastli sposobni možje in žene. In tedaj v svoji sposobnosti lahko dosežemo to, kar je želja nas vseh — gospodarski in kulturni napredek.

Jože Kač.

Št. Janž na Dolenjskem

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet se vneto pripravlja na kmetijski praznik, združen s tekmo žanjic, ki se bo vršil v nedeljo 14. avgusta. Zbirališče povorke bo ob 2. uri na prostorih tov. Ign. Majena.

Vabimo vse kmetijske ljudi v naši dolini, da se kmetijskega praznika udeležijo v čim večjem številu in dajo priznanje naši mladini za njeno delo v čast kmetijskega dela!

Središče

V nedeljo so priredila društva Sokola, gasilec in kmetijskih fantov in deklet iz Središča dvajsetletnico proslave Jugoslavije. Središče še ni videlo tako velike udeležbe. Zbrano je bilo vse ljudstvo iz bližnje okolice. V mogočni povorki so korakala društva na Gradišče, kjer se je vršilo slavnostno zborovanje. Govorili so šol. upr. g. Culek, režiser mariborskega gledališča g. Kosič ter tov. dr. Igor Rosina in Ivan Kro- novšek. Po narodnem taboru se je vršila tekma

koscev in igra »Deseti brat« na prostem. Vse prireditve so nad vsako pričakovanje lepo uspele in narod je bil zadovoljen.

Moravče

Vreme nam je sicer nagajalo, da se prireditve ni izvedla v tistem obsegu kakor bi želeli, vendar smo tudi Moravčanje v nedeljo 7. t. m. dostojno proslavili praznik kmetijskega dela.

Ko je povorka prikorakala na tekmovališče, je pozdravil zbrano občinstvo preds. tov. Lovrač. Za njim je povzel besedo Zvezin zastopnik tov. Ivan Nemeš, ki je krepko orisal pomen kmetijskega dela, njegovo lepoto in veličino. Nato se je pričela tekma, ki ji je ljudstvo z zanimanjem sledilo.

Po končani tekmi se je razvilo pravo ljudsko veselje, v katerem je kakor prej v tekmi naša mladina dostojno proslavila praznik kmetijskega dela in trdih žuljev.

Podhosta pri Toplicah

Proslava 10letnice Društva kmetijskih fantov in deklet, se s sklepom odbora pozivajo, da se radi tehničnih zaprek odloži za nedoločen čas. Kdaj se bo vršila, bomo poročali.

Novo mesto

Tovariška Društva kmet. fantov in deklet, včlanjena v Pododboru Zveze kmetijskih fantov in deklet, se s sklepom odbora pozivajo, da se udeležijo proslave 20letnice Jugoslavije v Mariboru v čim večjem številu in da se točno ravna po navodilih Zveze kmetijskih fantov in deklet, da se tako izognejo vsem neprijetnostim.

Straža-Valta vas

Tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet je na članskem sestanku v nedeljo 31. p. m. sklenilo, prirediti na praznik 15. t. m. družabni sestanek, katerega namen je, da nas vse poveže v zavedno in borbena kmetijsko skupnost. V slogi in delu vstajamo!

Mlatič

Cemu malikovanje

Ceprav nam je »Domoljub« nekda pripočal, naj vsako nedeljo popoldne malo podremijemo ob njem, se jaz kot kmet za to nisem mogel ogreti; pač pa vsako nedeljo rad preletim časopise, da vsaj nekoliko izvem, kaj učene glave modrujejo o nas neukih kmetijskih ljudeh. Pri tem opažam zadnji čas, da zlasti nekateri strašno časte in spoštujejo (na papirju, seveda!) naš kmetijski stan.

Pa pravici ti povem, dragi tovariš urednik, da je malo manjkalo, pa bi bil postal zavoljo tega prevzetan. Toda saj veš, kakšen je vsak kmet. Buča mu je trda, da še cep odleti od nje. Zato ji marsikaj ne gre v glavo. Tako tudi meni noče to hvalisanje niti v glavo niti do srca.

Ker imam kljub prahu in pajčevini še zdrave oči, da lahko bistro gledam, sem se malo bolj natanko ozrl okrog sebe. Tudi ušesa imam dobra in marsikaj slišim.

Pa sem slišal, da bomo zdaj kmetijski ljudje nekaterim gospodom kmalu tako potrebni kakor novorojenčkom plenice. Življenje jih je razgalilo, njih delo — nedelo je pokazalo prav grdo gočoto, ki marsikje diši po vseh poglavitnih grehih. Zavoljo tega bi se radi zavili v našo besedo in s plaščem pozabljenja pokrili, kar je hudega in grdega bilo. Ker pa je kmet že tak, da ne da besede kar tako od sebe, mu je treba pokaditi.

Vidiš, tovariš urednik, odtod izvirajo zdaj rdeče podčrtani slavospevi o »kmečkih žuljih«, »kmečkem stanu«, »kmečki izobrazbi«, odtod vse krokodilje solze ljubezni in ganotja!

Kmetje, ali verjamete človeku, ki vam kokošaka kakor petelin oskubeni kuri, medtem pa sam pobaše težke milijone vašega dela v svoj zamaščen in preluknjani žep. Jaz pravim temu hinavsko malikovanje in s studom zavračam tako početje.

Zelenčeva skromnost

V »Delavski Pravici« se zaslužni krščanski socialni veteran in minister v pokoju bori proti licemerstvu, ki na slovenskih tleh vsak trenutek izbruhne na dan. Tam stoji zapisano tole:

»V nekaterih listih smo v zadnjem času brali zgražanje nad tem, da je neki trgovec, menda v Ljubljani, prisilil svojo uslužbenko, da se je morala v kopalni obleki postaviti v razstavno okno ter se razkazovati ljudem. Gotovo je to skrajno umazano izrabljanje uslužbenca in ponižanje človeškega dostojanstva, obenem pa tudi pohujšanje. Ker smo odločno proti takemu izrabljanju, smo tudi za korenito postopanje proti takim umazancem. O tem smo brali pred kratkim tudi v »Zelencu« pod naslovom »Skromno vprašanje«. Ker pa je to skromno vprašanje res zelo skromno, stavimo vsem listom, ki so o tem pisali, resno vprašanje, kdo je bil tisti trgovec? To je važno in zdravilno. V takih primerih je pa že potrebno, da se pove tudi ime, ne pa da se vse zakrije z vodenim »neki«. Pri takem »nekem« trgovcu naj bi noben delavec več ne kupoval. — žr. (Seveda, če bi kak delavec kaj podobnega zagrešil, bi to takoj oznanili z velikim bobnom in ne bi njegovega imena prav nič skrivali. Zato pa tisti, ki take reči skrivajo za svetohlinskim »neki«, prav tako zaslužijo vso obsodbo. — Ur.).«

S to čisto primerno uredniško opombo je dobil »Zelencu« zaslužno plačilo in zelo točno

sliko svoje potuhnjene in neiskrene morale. Jaz bi k temu le še vprašal, če ni morda v krogu »zelenčevih« (pa seveda ne delavcev!) nekaj takih junaških moralistov v lepih oblekah, ki jim je bilo potihoma žal, da niso vedeli, kdaj je pri trgovcu na živem modelu na ogled kopalna obleka? Kako bi bilo prijetno, ogorčeno stati pred takim oknom, se jeziti zavoljo pohujšanja in zraven vsaj v mislih in željah uživati prepovedani sad!

In ker je tako, »zelenčev« ne imenujejo tega trgovca, po kmetu in delavcu pa, ki bi si kaj sličnega dovolil, bi udrihali s korobači in škorpjoni.

To je vir in vzrok »zelenčev« skromnosti.

Popravek

Gospod urednik! Prosim Vas, ne da Vam naštevam zvite paragrafe tiskovnega zakona, da priobčite pod rubriko »Mlatič« sledeč popravek:

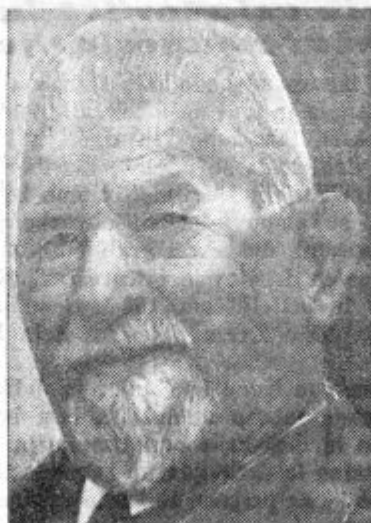
Ni res, da je prejšnji teden zamašil gospod Jože Gostinčar iz Vižmarij jeseniškemu »Zelencu« gobec tako trdo, da je šel od njega samo še smrdeč pot in neke okrožnice. Res pa je, da gospod Jože Gostinčar iz Vižmarij pod Šmarno goro sploh ni zamašil jeseniškemu »Zelencu« gobca, saj so ga slišali v Kurji vasi še včeraj na ves glas rigati proti mogočnemu Triglavu.

Gospod urednik! Ne zamerite — kar je res, je res — kar ni res, pa ni res. Pravica naj bo za vse enaka.

Domači dogodki

† Ilija Predovič

V visoki starosti 85 let se je dne 30. julija poslovil od življenja Ilija Predovič, ki je povezal svoje delo z delom, razvojem in napredkom Ljubljane zlasti zadnjih let pred svetovno vojno.

Pokojni je bil značilen primer slovenske kmetijske delavnosti, žilavosti in podjetnosti. Od skromnega pastirčka se je bil povzpел s svojim delom do velepodjetnika in gospodarstvenika v tolikšni meri, da so se o njem že pred 30 leti pletle legende in pravljice po ljubljanskih predmestjih.

Kdor ga je poznal, je spoštoval v njem močnega kremenitega značaja in širokega gospodarskega koncepta, ki pa je vedno ostal zvest svojemu kmetiskemu poreklu. Prijateljske vezi so ga družile z mnogimi našimi vidnimi politiki in kulturnimi delavci, njegovo naprednost pa najbolj izpričuje njegovo delo. Tudi na marsikateri strani slovenske politične zgodovine ostane zapisano Predovičevo ime. Slava pokojnemu, svojim toplo, iskreno sožalje!

× Živinska razstava v Mozirju. Med drugimi pregledi odbrane živine, ki jih letos prireja kr. banska uprava v raznih krajih Slovenije, bo posebno zanimiva razstava v Mozirju, kjer deluje najstarejša živinorejska selekcijska zadruga na

izboljšanju domačegrudnega slovenskega belega goveda ali marijadvorcev, kakor to pasmo tudi imenujemo. Mozirje je lep trg v gornji Savinjski dolini, kamor se pride s poštnim avtobusom iz železniške postaje Šmartno ob Paki ali z avtobusom mesta Celje neposredno iz Celja.

Razstavljenih bo 49 izbranih živali, med njimi dva plemenjaka, 34 krav in 13 glav mlade živine. Nekaj živali bo tudi naprodaj za ljubitelje dobrih plemenskih živali.

Za prireditve se je nabralo blizu 10.000 din iz raznih javnih virov. Največji prispevek 5000 dinarjev pa je izposloval narodni poslanec Rudolf Pevec od »Prizada« v Beogradu.

Vsi resni rejci bele živine so vabljeni na to razstavo, ki bo v soboto, dne 27. avgusta.

× V Trnovski vasi pri Ptujju bo bržkone postal ugleden posestnik žrtev kmetijskega dela. Posestniku Ivanu Rajšpu so se namreč splašili konji. Rajšp je padel pod voz in dobil težke notranje poškodbe. Takoj so ga prepeljali v bolnico. Poškodbe so smrtno nevarne in je malo upanja, da bo ostal pri življenju.

× Pri Zagrebu se je na Savi ondan kopala 19letna šivilja Ljubica Bürger. Zašla je v vrtince, ki so jo potegnili na dno. Kopaleci so sicer poskušali z rešitvijo, pa se jim ni posrečilo. Njenega trupla včeraj še niso našli.

× V Planini pri Rakeku je v vasi Liplje strela udarila v domačijo posestnice Marije Brusove. Hiša je zgorela do zidu, od strele omamljeno mater Marijo in njeno snaho Marjanco so planinski gasilci rešili iz goreče hiše, hkratu pa so tudi obvarovali pred ognjem štiriokenski kozolec. Škoda znaša najmanj 50.000 dinarjev, zavarovano pa je bilo poslopje le za 33.000 din.

× V okolici Jajca v Bosni je zadnje dni divjalo hudo neurje. Strela je ubila pastirja Mika Pejića iz Buličev, pri Konjicu pa 12letnega kmetijskega fantiča, s katerim se je njegova mati Ruža Kovačevićeva zatekla v kopico sena. Prav v to kopico je treščilo; deček je bil takoj mrtev, mati pa je ostala živa, vendar je dobila nevarne opekline.

× Na Vrhniki je v soboto proti večeru divjal hud vihar s ploho in točo. Neurje je napravilo mnogo škode po strehah, zlasti pa po vrtovih in sadovnjakih, kjer je polomilo mnogo sadnega drevja in oklestilo sadje. Vihar je lomil in ruval celo brzozjavne drogove. Po okoliških naseljih so čisto uničena polja mlade ajde.

Preselitev

V začetku avgusta smo se preselili iz Tavčarjeve ulice 1 v začasne prostore v Kolo-dvorsko ulico 7. Vsa tovariška Društva kmetiskih fantov in deklet, vse dopisnike in inserente prosimo, da naslavljaajo pošto na novi naslov.

**Zveza kmetiskih fantov in deklet,
Uredništvo in uprava »Grude«.**

× **Kamniška Bistrica** je v soboto dopoldne zahtevala dve mladi smrtni žrtvi. Gruča šolarjev iz Kosiš se je šla kopat. Kopali so se pod velikimi zatvornicami, ki na koncu tovarniškega zidu odvajajo vodo v kanal kamniške smodnišnice. Pri tem je Sletni Ciril Jagodić zabredel tako daleč, da je zdrknil v tolmun. Ker ni znal plavati, se je začel potapljati. Na pomoč mu je priskočil 14letni Alojzij Ogrin, ki tudi ni znal plavati in ga je doletela ista usoda. Na krik ostalih otrok je prišel pomagat cestar Jože Martinc, ki je delal v bližini, a tudi ni mogel pomagati, ker ne zna plavati. Preden so končno oba dečka potegnili iz vode, je minilo toliko časa, da je poklicani zdravnik lahko ugotovil samo smrt.

× **V Podgorju** pri Sl. Gradcu je strela udarila v gospodarsko poslopje gospe Smid Elize. Hlapec je bil v hlevu pri konju, ko je strašen tresk opozoril tudi sosede, da je nekje blizu udarilo. Strela je udarila v blizu hiše napeljeni elektrovod velenjske elektrarne, od tam pa je preskočila na gospodarsko poslopje. Omamila je konja, ki je padel na poteg stoječega prestrašene hlapca. Ta se je z malimi praskami po rokah mukoma izvelkel izpod konja in je že zapazil ogenj v bližini. Konj pa se je v tem vzdramil in so ga le izvlekli iz hleva. Takoj sta prihiteli na pomoč podgorska in slovenjgraška gasilska četa. Tri ure je vztrajalo moštvo v najhujšem nalu, vendar je hlev pogorel do tal in z njim tudi v gornjem delu shranjena krma in žitno snopje rži in pšenice. Škoda je le delno krita z zavarovalnino.

× **V Senju** je nedavno popolnoma pogorela ladjedelnica Zaharije Urode. Pri tem je postala žrtev plamenov tudi pravkar dovršena jahta ministra n. r. Iva Rogića, vredna milijon dinarjev. Razen tega je zgorela tudi velika jadrnica. Vzrok požara ni znan, škoda pa je zelo velika.

× **V Gaberju** pri Celju si je gradil 26letni, v Westnovi tovarni zaposleni delavec Jože Golob s Sp. Hudinje hišico. Golob se je nameraval v kratkem poročiti. V soboto v mraku se je šel Golob v spremstvu tovariša Maleja kopat v Voglajno tik pod izlivom Hudinje. Zašel je nenadno v štiri metre globoko vodo in ker ni znal plavati, izginil pod površino. Malej ga je šele pozneje pogrešil in ga začel z ostalimi kopalci iskati, toda zaman. V nedeljo zjutraj je Voglajna blizu mesta nesreče naplavila Golobovo truplo. Po komisijskem ogledu so prepeljali truplo v mrtvašnico na okoliško pokopališče. Prebivalstvo iskreno pomiluje nesrečnega Goloba in sočustvuje z njegovimi svojci in njegovo nevesto.

× **Pod vlak** je skočil na Savski cesti v Zagrebu delavec Joža Mirt. Vlak ga je strahovito razmesaril, tako da je bil takoj mrtev. Kaj je pognalo Mirta v smrt, ni znano. Pokojni je bil star 39 let, doma iz Brežic, oženjen in oče treh otrok. Po poklicu je bil spedijski delavec in stanoval je s svojo družino v Zagrebu. V soboto je dobil plačo in že popoldne je hodil po gostilnah. Ponoči se je vrnil domov, kjer pa ni ostal dolgo. Bil je nekoliko vinjen in zelo potrft. Čez nekaj minut je molče odšel in družina ga ni več videla.

× **Po vsej Dalmaciji** je pritiskala zadnje dni strahovita suša, kakor je ljudje že davno ne pomnijo. Vroče sonce je požgalo vse, kar je zelenega, le trte in vinogradi se še nekam drže. Kmetje nimajo niti krme za živino in že zdaj jih skrbi, kaj bo z živino. Pitne vode povsod primanjkuje, posebno na otokih. Koruza je vsa uničena. Zemlja je tako izsušena, da je na mnogih krajih po 2 m globoko razpokana.

× **Maribor** ima zopet svojo senzacijo. Po mestu krožijo v zvezi s svojevrstnim »uradovanjem« mlajšega gospoda, ki je izvalil nekatera dekleta v neko pisarno, kjer so potem sledili sicer povsem prirodni, vendar pa moralno nedopustni dogodki. Eno teh deklet je celo zanosilo in se oblasti sedaj zanimajo za nadaljnje podrobnosti ter posledice tega svojevrstnega »uradovanja«. Pa bi bilo vendar prav, ko bi javnost malo поблиže spoznala tega gospoda, ali ne? Vsaj starši imamo interes na tem!

× **Na cesti Banjaluka—Derventa** se je ondan zvečer pripetila težka nesreča. Avtobus je do smrti povozil kmeta Pera Verdoljka iz vasi Kukavice pri Derventi. Vozil je mimo njegovega voza, ki sta bila vanj vprežena vola. Mlada vola sta bila prvič vprežena in sta se tako ustrašila avtobusa, da sta naglo odskočila v stran. Šofer je moral hitro zaviti v drugo stran in zadel v voz. Kmet je odletel z voza in se tako hudo po-bil, da je kmalu izdihnil.

Denarna posojila za obnovo vinogradov

V »Službenem listu« št. 62 z dne 3. avgusta t. l. objavlja banska uprava naredbo o podeljevanju brezobrestnih banovinskih posojil za obnovo vinogradov. Naredba je za naše vinogradnike zelo važna, zlasti za severni del Slovenije, ki je izrazito vinoroden in kjer je že skrajni čas, da se vinogradi obnove. Z ozirom, da večina manjših vinogradnikov nima dovolj sredstev za obnovo na razpolago, jim bo banovina priskočila z razpoložljivimi sredstvi na pomoč.

Posojila se podeljujejo, kakor rečeno, v okviru v to svrhu določenih sredstev brezobrestno in nepristransko. Vinogradi se imajo obnoviti po navodilih strokovnjakov načeloma le na ta način, da se za ustrezni znesek dobavijo iz banovinskih trsnic žlahtne cepčlenke. Posojila se morajo zemljeknjižno zavarovati. Krediti se dovoljujejo le za obnovo vinogradov v izmeri od četrt do enega hektara, in sicer maksimalno po 80 par za kvadratni meter. Vinogradi do 35 arov se morajo obnoviti tekom enega leta po prejetju cepčlenk, do 70 arov v dveh letih in do enega hektarja v treh letih. Posojilo se mora vrniti v petih letnih obrokih, počenši s šestim letom po izplačilu posojila. Če vinogradnik uporabi poso-

jilo v druge svrhe ali če se obnova ne izvrši po danih navodilih, se mora kredit takoj v celoti vrniti. Le izjemoma se dovoljuje posojilo v denarju.

Prošnje za posojilo se predlagajo banski upravi preko okrajnih glavarstev najkasneje do 1. oktobra vsakega leta. V prošnji morajo biti navedeni vsi potrebni podatki. Vknjižba in izbris posojila gresta na breme prosilca.

Novi kontingenti za izvoz v Švico

Pred kratkim je bil v Bernu sklenjen med Jugoslavijo in Švico nov trgovinski in plačilni sporazum, ki odpravlja dosednji način poravnavanja medsebojnih obveznosti v blagovnem kliringu. Sporazum uvaja sistem svobodnih deviz, pri katerem poravnavata obe stranki svoje dolgove pri švicarski Narodni banki. V slučaju, da presega švicarski izvoz 73 % uvoza iz Jugoslavije, se sestane mešana komisija, ki uredi to-pogledno medsebojno plačilno razmerje posebej.

Za nas je važno, da nam je Švica dovolila izvoz kmetiskih produktov, s katerimi v izobilju razpolagamo. Novi kontingenti so sledeči: pšeni-ca 300.000, ječmen 100.000, koruza 400.000, fižol 3.000, češplje 20.000, suhe češplje 5.000, marelice in drugo sadje 1000 stotov. Zaenkrat Jugoslavija ne bo mogla izvažati v Švico jabolk, računati pa je s tem, da nam bo Bern še naknadno dovolil gotov kontingent tega sadja. Nadalje sme Jugoslavija izvažati česna 1000, čebule 1000, jaje 35.000, zaklane perutnine 12.000, po-gač iz tropin 20.000, denaturirane krmilne moke 5000, hrastovega lesa 50.000, drugega listnatega drevja 50.000, igličastega drevja 50.000, svilene-ga papirja 150 in železnih žeblicev 65 stotov, potem 1500 konj in 10.000 hl naravnega črnega vina do 13° alkohola. Brez uvoznih omejitev so suhe gobe, konzervirani paradižniki, surovi ferosilicij in sveže namizno grozdje. Čuje se, da bo do-voljen tudi večji izvoz goveje živine.

Važnejša radio predavanja

od 14. do 21. avgusta 1938.

Nedelja, dne 14. avgusta, 10.00: Prenos jubilejne slavnosti ob 20letnici narodnega osvoboje-nja Maribora, 17.00: Gospodarska navodila ir

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **V Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. poš. hran. št. 14.257

Brzjavlj: Kmetskodom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

**Daje kratko-
ročna posojila**

**Izvršuje
ostale denarne posle**

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

tržna poročila. 19.30: Položaj sodobnega pisatelja.

Ponedeljek, dne 15. avgusta. 17.00: Prašičem zdravje!

Torek, dne 16. avgusta. 20.10: Ob 20letnici dobrovoljcev.

Sreda, dne 17. avgusta. 18.40: Odkod izvira človekova izobrazba.

Petek, dne 19. avgusta. 19.30: O naši cerkveni umetnosti. 19.50: O letošnjem planinskem izletu v Tatre. 20.10: Domača keramika.

Sobota, dne 20. avgusta. 19.30: Slovenska ljudska šola za časa Napoleonove Ilirije. 20.00: O zunanji politiki.

Vrednost denarja

Finančni minister je za avgust določil naslednje uradne tečaje: 1 napoleonondor din 298'50, 1 zlata turška lira 339'70, 1 angleški funt 238'—, 1 ameriški dolar 43'30, 1 kanadski dolar 43'10, 1 nemška marka 15'—, 1 poljski zlot 8'20, 1 bel-

ga 7'40, 1 penga 8'60 1 braziljski milreis 2'60, 1 egiptski funt 240'—, 1 palestinski funt 237'—, 1 urugvajski pezos 15'—, 1 argentinski pezos 11'60, 1 čilski pezos 1'20, 1 turška papirnata lira 34'50, 100 albanskih frankov 1410'—, 100 francoskih frankov 132'—, 100 švicarskih frankov 1000'—, 100 italijanskih lir 227'—, 100 holandskih goldinarjev 2400'—, 100 bolgarskih levov 44'50, 100 romunskih lejev 32'30, 100 danskih kron 990'—, 100 švedskih kron 1100'—, 100 norveških kron 1075, 100 španskih pezet 250'—, 100 grških drahem 39'—, 100 češkoslovaških kron 150, 100 finskih mark 95'—, 100 letonskih latov 810'—, 100 iranskih (perzijskih) rijalov 100 din.

Živinski sejmi

Na zadnji živinski sejem v Ptuj je bilo pripeljanih 681 glav živine, prodanih pa je bilo 207 glav. Na sejmu je bilo 76 volov, 349 krav, 21 bikov, 28 juncev, 111 telet, 91 konj in 5 žre-

bet. Vole so prodajali po 4 do 5, krave po 2'50 do 4, bike po 3'50 do 4, junce po 4 do 4'25, teleta po 3'75 do 5'25 za kg žive teže. Konje so prodajali po 500 do 5.000, žrebeta pa po 1.200 do 3.000 din.

Sejmi

14. avgusta: v Leskovcu, Toplicah.
15. avgusta: v Dolnji Lendavi, Sevnici, Vuzenici, Rakičanah, Metliki, Cerkljah, Dolenji vasi, Mozirju, Ptuj, Leseah, Ložu, Škofji Loki, Šmarju, Trebnjem, Vačah, Velikih Laščah, Ormožu.
17. avgusta: v Ljubljani, Celju, Ptuj, Trbovljah, Kapelah, Šmarju pri Jelšah.
18. avgusta: v Šmihelu-Stopičah, Turnišču.
19. avgusta: v Mariboru.
20. avgusta: v Cistercijskem samostanu v Stični, Mokronogu, Blagovici pri Kamniku, Brežicah, Celju, Trbovljah.

Vse leto mošt (širo)

lahko ohranite iz grozdja, kakor tudi vse sadne sokove brez kakršnega koli aparata — brez strokovnega znanja brez zgube časa

s pomočjo **NIPOKOMBINA A/II.**
Odlična današnja iznajdba! Enostavno! Poceni!
Higiensko!
Odobreno po Ministrstvu za poljedelstvo. Navodila in cenike razpošilja brezplačno
Radosan, Zagreb, Dukljaninova ulica 1

Kmetska posojilnica

ljublanske okolice, reg. zadr. z neom. zav.
v Ljubljani, Tyrševa c. 18

Nove vloge

vsak čas razpoložljive obrestuje po **4%**

vloge proti odpovedi po **5%**

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune in izvršuje vse denarne posle * Vlagajte svoje prihranke v najstarejši slovenski denarni zavod!

»EKONOM« osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, najfinejšo domačo in banaško moko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA vseh vrst umetnih gnojil, modre galice, trboveljskega in splitskega portland cementa ter vseh vrst zidne opeke kakor tudi krovcev tovarn »Illova«, Karlovac, »Bohna«, Vel. Kikinda, in Jelovšek, Vrhnika.

Obiščite

VII.

MARIBORSKI TEDEN

od 6. do 15. avgusta 1938

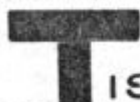
Polovična voznina na železnicih od 4. do 17. avgusta t. l.

Veliki narodni tabor 14. avgusta 1938

Jubilejna kulturna razstava ob priliki proslave 20-letnice Jugoslavije v Mariboru
Velika gospodarika in kulturna revija

Industrija - Tekstil - Trgovina - Obrt - Kmetijska razstava - Razstava cest - Turizmo-prometna razstava - Fotoamaterska razstava - Filatelistična razstava - Gostinstvo - Vinska pokušnja - Ženska ročna dela - Razstava narodnih noš iz vseh krajev države - Razstava »Nanos« - Čebelarstva razstava - Razstava malih živali - Koncertne in gledališke prireditve - Sportne prireditve - Veselični park na razstavišču itd.

Mariborski otok, najlepše kopališče v Jugoslaviji
Zeleno romantično Pohorje - Vinorodne Slovenske gorice
Gostoljubni, lepi Maribor - Vas vabijo!

ISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

ISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23
TELEFON ŠTEY. 25-52

ZAHVALA

Za preobilo dokaze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubljene očeta, brata, starega očeta, strica in tasta, gospoda

ILIJE PREDOVIČA

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo čč. duhovščini, Ljubljanskemu Sokolu ter ostalim korporacijam in društvom za častno spremstvo pri pogrebu, pevskima zboroma društev Sava in Slavec za žalno petje, vsem darovalcem vencev in svežega cvetja, čč. sestram in gospodom zdravnikom dr. F. Misu in dr. I. Tavčarju za požrtvovalno pomoč med boleznijo, ter končno vsem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi poslednji poti.

Maša zadušnica za blagopokojnim se bo brala v petek 5. avgusta ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi sv. Petra v Ljubljani.

LJUBLJANA, dne 3. avgusta 1938.

Zalujoči ostali:

JANKO, RUDOLF, sinova; DANICA por. MILOVANOVIČ, ZORA, hčeri; JELA por. POPOVIČ, sestra; PAVLA PREDOVIČ roj. ČEŠNOVAR, sinaha; SPASOJE MILOVANOVIČ, zet; vnuki in vnukinje, ter ostalo sorodstvo.